

1615 ordinovaný, 1615 – 1618 maďarský kazateľ v Humennom, 1616 – 1618 aj riaditeľ tamjšej školy, od 1618 na misii v Košiciach, 16.6.1619 zložil slávnostné sľuby v Humennom, predtým si tu zrejme vykonal exercície, potom krátko pôsobil v kaštieli Žigmunda Pěčiho (Pěchy) v Šariši. Rodičia pôvodne nesúhlasili so vstupom do rehole a voľbou kňazského povolania. Košický protestantský kazateľ (kryptoklavín) Peter Alvinci sa bál jeho horlivosti a brojil proti nemu miestnu mienku.

1.4 Pôvod kultu

Východiskom kultu košických mučeníkov bola povest' mučeníctva, ktorá bola v Uhorsku všeobecne rozšírená a známa od 17. storočia a vznikla hneď po ich smrti. Z tohto dôvodu sa s ich telesnými pozostatkami vždy zaobchádzalo úctivo, venovala sa im vždy zvláštna starostlivosť a osobitná pozornosť, ktorá bola súčasťou privátneho kultu, ktorý im bol po stáročia preukazovaný tými, ktorí uchovávali telesné ostatky mučeníkov. Telá mučeníkov boli po zmasakrovaní vhodene do žumpy na kráľovskom pozemku v centre Košíc, kde zahynuli. Neostali tu dlho vďaka pričineniu Žofie Gadóciovej (Gadóczy), vdove po košickom starostovi, ktorá ich dala vyloviť, očistiť a slušne s kresťanskou úctou pochovať, pričom ich vtedy osobne videla. Po asi pol roku – 16. marca 1620 – hlboko nábožná katolíčka grófka Katarína Pálfiová (Pálffy), vdova po uhorskom palatínovi Žigmundovi Forgáčovi (Forgách), si vyžiadala telá od sedmohradského kniežata Gabriela Betlena a aj ich získala. Po exhumá-

cii ich dala očistiť od mŕtvolnej špiny. Hlavy boli oddelené od tiel, každé telo bolo po vyzdvihnutí z hrobu osobitne zavinuté do zamatovej látky a potom boli všetci traja spolu dôstojne pochovaní pod hlavným oltárom farského Kostola sv. Andreja apoštola v Nižnej Šebastovej (hoci na to neexistoval rímsky dekret, ale zrejme si to vyžadovali závažné dobové okolnosti). Tu odpočívajú niekoľko rokov (necelých pätnásť, zrejme štrnásť) a potom boli s veľkou úctou prenesené do kostola v Hertníku, kde boli ďalších zopár rokov (niekedy nekriticky uvádzaných až pätnásť). Nie je presne známe, prečo boli telá prevezené do Hertníka, keď Forgáčovci stavali františkánsky kláštor, ktorý bol ideálnym miestom na ich uloženie. Ako najpravdepodobnejší dôvod na prevezenie tiel mučeníkov bola neistá doba pre katolíkov, keď kláštor bol neskôr aj reálne niekoľkokrát vylúpený rebelmi. Hertník sa zrejme javil ako bezpečnejšie miesto. Nižná a Vyšná Šebastová i Hertník patrili Forgáčovcom, ktorí boli na začiatku 17. storočia stále katolíckymi, palatínov brat František bol ostrihomským arcibiskupom. Okolo roku 1612 nechali v týchto lokalitách prestavať kostoly, ktoré uhorský prímás konsekroval. Umiestnenie relikvií do týchto sakrálnych objektov bolo logické nielen z majetkových a patronálnych dôvodov, ale aj preto, lebo išlo o katolícke objekty v širokom okolí, ktoré boli v dobrom stave; svoju úlohu tu zaiste zohrala aj viera patrónov, že sa Boh dávno pred smrťou mučeníkov postaral o miesta ich posmrtného úschovy. (prof. PhDr. ThDr. Peter Zubko, PhD. Pokračovanie nabudúce.)

Infolist 11

2019

Rímskokatolícka farnosť sv. Mikuláša v Prešove ročník: XIX.

10. MAREC 2019

1. PÔSTNA NEDELA

Naši košickí mučeníci

1.3 Biogramy troch košických mučeníkov

Svätý Marek Križin (Crisinus, Körösi; 1588/9 Križevci, dnes Chorvátsko – 7.9.1619 Košice, dnes Slovensko), katolícky kňaz, ostrihomský metropolitný kanonik. Základné vzdelanie získal v rodisku, 1600–1607 študoval v jezuitskom kolégiu vo Viedni, 1607–1610 filozofiu na jezuitskej univerzite v Štajerskom Hradci (Graz), 1611–1615 teológiu v nemecko-uhorskom kolégiu v Ríme, 1610 magister filozofie a fyziky, 1615 doktor posvätnéj teológie, 1615 ordinovaný, 1615 kazateľ v Križevcoch, 1616 ostrihomský kanonik, od 1616 profesor a riaditeľ kapitulnej školy v Trnave, od 1618 komárňanský arcidekan a správca bývalého benediktínskeho opátstva v Krásnej nad Hornádom (bol to majetok Seminaru sv. Štefana v Trnave), v apríli 1619 sa zriekol funkcie správcu majetkov. V júli 1619 si v vykonal exercície v Humennom.

Svätý Melichar Grodecký (1584 Tešín/Cieszyn, Sliezsko, dnes Poľsko – 7.9.1619 Košice, dnes Slovensko), katolícky kňaz, jezuita. Sv. Ján Sarkander SJ († 17.3.1620 Olomouc) je jeho ujo. Od roku 1595 študoval na jezuitskom kolégiu vo Vied-

ni, vstúpil k jezuitom, 22.5.1603 – 1605 noviciát v Brne, 1605 – 1606 vyučoval v nižších ročníkoch kolégia v Brne, 1607 – 1608 študoval rétoriku v Jindřichovom Hradci, 1609 – 1610 filozofiu, 1610 – 1612 vyučoval gramatiku na kolégiu v Kladsku (Glatz, Kłodzko), 1612 – 1614 študoval teológiu v Prahe, 1614 ordinovaný v kaplnke pražského sirotinca, 1614 – 1618 duchovný správca a riaditeľ domu pre chudobných študentov v Prahe (venoval sa cirkevnej hudbe, vynikol ako dirigent speváckeho zboru pri tunajšom kolégiu), po pražskej defenestrácii vyhodený z Čiech začiatkom júna 1618, potom misionár a kaplán cisárskych vojsk v Košiciach, 16.6.1619 zložil slávnostné sľuby v Humennom, predtým si tu zrejme vykonal exercície.

Svätý Štefan Pongrác (1582 Alvinc-Vintul in Jos, Sedmohradsko, dnes Rumunsko – 8.9.1619 Košice, dnes Slovensko), katolícky kňaz, jezuita. Absolvent jezuitského kolégia v Kluži, 8.7.1602 – 1604 noviciát v Brne, 1604 – 1607 štúdium filozofie v Prahe, 1607 – 1608 v Lubľane, kde dosiahol titul magistra filozofie, a podľa potreby vyučoval, 1608 – 1611 vyučoval latinčinu a humanitné predmety v Klagenfurte, súčasne bibliotekár 1611 – 1615 štúdium teológie v Štajerskom Hradci,

Najbližšie krížové cesty – Konkatedrála sv. Mikuláša

10.3.	1. pôstna nedeľa	14:15 hod.	Birmovanci (František Petruška, diakon)
15.3.	piatok	17:15 hod.	Rozdávatelia a akolyti konkatedrály (diakon)
17.3.	2. pôstna nedeľa	14:15 hod.	Mládež a birmovanci (M. Bajda RCJ + Majka Stachová)

Týždenník Rímskokatolíckej farnosti sv. Mikuláša v Prešove - konkatedrála, pre vnútornú potrebu vydáva RKFÚ: Hlavná 81, 080 01 Prešov
Zodpovedný za vydanie: JCDr. Martin, kaplán, s kolektívom redakcie. Grafická úprava: redakcia
Prijímanie príspevkov na e-mail: presov@rimkat.sk;
Infolist nájdete aj na www.presov.rimkat.sk
Finančné príspevky na podporu života farnosti možno poslať na účet: 4008008582/7500

Deň	Liturgický kalendár	Čas	Úmysly sv. omši
Po. 11. 3.	<i>Ponelok po 1. pôstnej nedeli</i>	5:45	+ Jozef, Cecília, Jozef, Mária
		6:15	ZBP Marek
		7:00	+ Antonín
		12:00	+ Michal, Miroslav, Jozef, Lubomír
		18:00	+ Magdaléna, Jozef
Ut. 12. 3.	<i>Utorok po 1. pôstnej nedeli</i>	5:45	+ Paulína, Alžbeta, Ondrej
		6:15	+ Terézia, Ján
		7:00	+ Bartolomej - 1. výročie
		12:00	+ Milan
		18:00	+ Anton, Terézia, František, Regina, Jozef
Str. 13. 3.	<i>Streda po 1. pôstnej nedeli</i>	5:45	ZBP Pavol s rodinou
		6:15	ZBP Vojtech, Marta
		7:00	+ Mária - pohrebná
		12:00	+ Mária, Jozef, Zoltán
		18:00	+ František
Št. 14. 3.	<i>Štvrtok po 1. pôstnej nedeli</i> Adorácia po večernej sv. omši.	5:45	+ bohuznáma
		6:15	+ Bořivoj
		7:00	+ Emília
		12:00	+ Vladimír - 15. výr. úmrtia
		18:00	+ Bartolomej, Gizela, Bartolomej
Pia. 15. 3.	<i>Piatok po 1. pôstnej nedeli</i> <i>Krížová cesta 17.15</i>	5:45	+ Andrej, Anna
		6:15	+ Alexander, Hedviga, Tibor
		7:00	+ Zdeněk - pohrebná
		12:00	+ Helena, Jolana
		18:00	+ Mária - 1. výročie
So. 16. 3.	<i>Sobota po 1. pôstnej nedeli</i>	5:45	+ Mária
		6:15	+ Peter - pohrebná
		18:00	+ Zuzana, Michal, Anna, Adriana, Štefan, Štefánia
Ne. 17. 3.	2. PÔSTNA NEDEĽA 5.45 (ZBP bohuznámej rodiny), 6.30 (ZBP rod. Kubičkovej), 7.45, 10.00 (+ Margita), 11.30 (+ Vincent, Anton, Dorota, Andrej, Stanislav), 15.00 (+ Veronika, František), 18.00 (+ Gabriela); Cemjata 10.15; Surdok 9.00 (ZBP Ján, Helena)		

Stránkové hodiny v kancelárii **Po., Str., Pia.***: 10:00 hod. - 11:30 hod., 16:00 - 17:30 hod., *Pia. do 17:00 hod. **Ut., Štv.:** 16:00 hod. - 17:30 hod.

Legenda: **f:** zosnulý/á/**ZBP:** zdravotie a Božie požehnanie, **DS** - Duch Svätý

Sviatosť zmierenia v konkatedrále sa vysluhuje takto: **Po** - Pia: ráno 5:45 – 6:55 hod.; obed: 9:55 - 11:55 hod.; večer 17:30 – 17:55 hod.

- Milodary na kostol:** bohuznami Juraj a Andrea 10 €, zo sobáša Balčákových 50 €, z pohrebu Márie Mihokovej 200 €; **na organ:** Alžbeta 50 €, ružencové bratstvo z Fintíc 100 €, bohuznáma Aneta 100 €.
- Dnes (10. 3.) je **tradičná zbierka na charitu.** Pán Boh zaplať!
- Na **veľkonočný dar pre chudobných** môžete prispieť aj vrhodením milodaru do označených pokladničiek v konkatedrále.
- Všimnite si rozpis **krížových ciest** na nástenkách. Prosíme o službu jednotlivé rozpísané spoločenstvá.
- SMS** Možnosť pomôcť pri záchrane orgána jestvuje aj formou poslania sms na telefónne číslo (tvar sms správy je: **DMS ORGAN na číslo 877**). Oslovte všetkých priateľov a známych, aj osobne, aj cez sociálne siete, aby cez sms zahlasovali. Hlasovanie a možnosť poslať sms v uvedenom tvare bude trvať ešte zhruba polrok.
- Na návrh pána dekana členovia združenia **Faustinum** sa modlia každý piatok o **11.45 hod.** pred poludňajšou sv. omšou Korunku Božieho milosrdenstva.
- V stredu **13.3.2019** budú **kňazské rekolekcie** dekanátu Prešov - mesto so začiatkom sv. omše o **9.00 hod.** v Kapušanoch.
- Pri oprave a záchrane svätomikulášskeho orgána v Konkatedrále v Prešove** môžete pomôcť aj tak, že venujete **2% z daní.** S tlačivom na dane, ak ho neviete vyplniť, vám pomôžeme na farskom úrade. Toto tlačivo môžete posunúť aj iným, ktorí by chceli pomôcť. Je priložené ako príloha. S vďakou za celú farnosť ostáva dekan.
- Veriaci z časti Surdok**, kde sa začali pravidelné nedeľné sv. omše, môžu

zapisovať **svoje úmysly** buď vo farskej kancelárii, alebo osobne u celebrujúceho kňaza.

- V rámci **Roka sv. Košických mučeníkov** si prvýkrát v košickej katedrále spoločne pripomenieme jubileum manželov z cejarciadiecézy: **26. mája 2019 o 15.00 hod. 25. výročie manželstva.** Povzbudzujeme všetkých jubilujúcich manželov k účasti na sv. omši v Katedrále sv. Alžbety na stretnutie s otcom arcibiskupom, kde dostanú osobitné požehnanie. Manželia, ktorí oslávia svoje jubileum v roku 2019 nech sa prihlásia u svojho farára: **strieborné výročie** – 25 rokov do 1. apríla 2019.
- Snúbenci**, ktorí by chceli absolvovať **predmanželské nauky** v mesiacoch apríl - jún 2019, nech si všimnú termíny náuk, ktoré sú vyvesené na nástenkách i na našej web stránke. Prihlásiť sa je potrebné osobne v kancelárii farského úradu. Jednotlivé kurzy sú limitované **max. počtom párov 10 párov/kurz.** Na predmanželské nauky sa môžete prihlasovať aj na www.centrumsigord.sk a www.domanzelstva.sk.
- V pondelok **11.3.2019** sa v *Centre Márie Wardovej* na Konštantínovej 2 o **19.00 hod.** uskutoční diskusia "za hranatým stolom" o synodálnom dokumente **Mladí ľudia, viera a rozlišovanie povolania.** Moderuje sr. Edita Príhodová CJ
- Klub kresťanských pedagógov** pozýva svojich členov a sympatizantov na stretnutie do *Katolíckeho kruhu* vo štvrtok **14.3.2019 o 16.00 hod. Host':** Doc. PhDr. Štefan Paločko PhD. **Téma:** *Kristovo spasiteľné dielo.*
- V nedeľu **17.3.2019** vás pozývame na **spievané večery** do konkatedrály so začiatkom cca **16.00 hod.**